

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	17 Medi, 2018
Pwnc:	Adroddiad Blynyddol Iechyd a Diogelwch Corfforaethol
Aelod(au) Portffolio:	
Pennaeth Gwasanaeth:	Dylan J Williams Pennaeth Gwasanaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd
Awdur yr Adroddiad: Rhif Ffôn: E-bost:	R K Rowlands 2822 rkrpp@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	

A – Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau
<p>Fod yr Awdurdod yn ystyried yr Adroddiad Blynyddol Iechyd a Diogelwch Corfforaethol ac yn gweithredu'r cynllun datblygu.</p> <p><u>Crynodeb Gweithredol</u></p> <p>Mae gwaith sylweddol wedi'i wneud gan Uwch Swyddogion, Adnoddau Dynol ac Iechyd a Diogelwch Corfforaethol i sefydlu dull o adfywio Iechyd a Diogelwch o fewn y Cyngor. Mae datblygu Polisi Iechyd a Diogelwch Corfforaethol newydd sydd yn egluro rolau a chyfrifoldebau holl randdeiliaid y Cyngor wedi bod yn ffrwd gwaith allweddol ar lefel uwch swyddogion. Mae diwygio rôl Cydlynwyr Iechyd a Diogelwch fel eu bod yn fwy gweithredol o ran gwella iechyd a diogelwch yn newid arwyddocaol yn y trefniadau.</p> <p>Cofnodwyd cyfanswm o 1322 o ddigwyddiadau, 111 yn llai na'r flwyddyn flaenorol. Roedd y ffigur hwn yn cynnwys disgyblion, cleientiaid ac aelodau'r cyhoedd. Cofnodwyd cyfanswm o 249 digwyddiad ar gyfer gweithwyr yn unig. Roedd hyn 46 yn llai na'r flwyddyn flaenorol. Cyflwynir dadansoddiad o'r mathau o ddigwyddiadau yn yr adroddiad. Lle digwyddodd tueddiadau neu batrymau digwyddiadau felly fe wnaed gwaith i leihau'r risg. Dylai hyn fod wedi cynorthwyo gyda'r gostyngiad mewn digwyddiadau. Mae hon yn broses barhaus.</p> <p>Adroddwyd cyfanswm o 20 digwyddiad i'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch (HSE) yn unol â gofynion RIDDOR. Darparwyd adroddiadau ar bob digwyddiad i'r HSE. Ni chymerodd yr HSE unrhyw gamau dilynol a oedd yn nodi eu bod yn fodlon â'r gwaith a wnaed i atal ail-ddigwyddiad</p> <p>Darparwyd cyfanswm o 92 o gyrsiau hyfforddi byr mewn perthynas ag Iechyd a Diogelwch gyda 892 o aelodau staff yn mynychu.</p> <p>Gwnaethpwyd gwaith partneriaeth gyda'r chwe Thîm Iechyd a Diogelwch Corfforaethol yng</p>

Ngogledd Cymru a derbyniwyd gwybodaeth gan WLGA i gynorthwyo ffrydiau gwaith lechyd a Diogelwch. Mae Cyngor Gwynedd wedi darparu cefnogaeth lechyd Galwedigaethol a Hyfforddiant.

Darparwyd gwybodaeth i gynorthwyo'r HSE. Ni chafwyd dim ymyrraeth gan HSE yn 2017/18. Darparodd lechyd a Diogelwch Corfforaethol 336 o ymyriadau gweithredol er mwyn cynorthwyo gyda materion lechyd a Diogelwch. Cyflwynwyd bwletin lechyd a Diogelwch misol fel modd o godi ymwybyddiaeth. Datblygwyd Cynllun Gweithredu lechyd a Diogelwch Corfforaethol er mwyn cynorthwyo i wella safonau lechyd a Diogelwch yn yr Awdurdod.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Gwneud dim – diystyrwyd yr opsiwn hwn gan y gallai roi'r argraff nad yw'r awdurdod yn rhoi ystyriaeth i lechyd a Diogelwch ac na fyddai'n cefnogi'r gwaith sydd wedi cael ei wneud.

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'n ofynnol i'r Pwyllgor Gwaith ystyried trefniadau a pherfformiad lechyd a Diogelwch.

CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydy

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydy

DD – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?

Beth oedd eu sylwadau?

1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	Adroddiad cytunedig
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	

3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	
4	Adnoddau Dynol (AD)	Darparwyd gwybodaeth am Hyfforddiant a Iechyd Galwedigaethol
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	
7	Caffael	
8	Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrrff allanol eraill	Gweithredu gan yr HSE yn erbyn yr awdurdod

E – Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)		
1	Economaidd	
2	Gwrthdodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	

F - Atodiadau:
Adroddiad Blynyddol Iechyd a Diogelwch 2017/18 Cynllun Gweithredu Iechyd a Diogelwch Corfforaethol

FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Adroddiad Iechyd a Diogelwch 2017/18

Adroddiad Blynyddol Iechyd a Diogelwch Corfforaethol

CYNNWYS

		Tudalen
1	Cyflwyniad	2
2	Rheolaeth Gorfforaethol	2
3	Gwybodaeth Ystadegol	3
4	Partneriaethau	8
5	Ymgynghoriad ar y Cyd	8
6	Darpariaeth Iechyd Galwedigaethol	9
7	Prif Gyflawniadau	9
8	Perfformiad Diogelwch	10
9	Cynllun Gweithredu Strategol	10
10	Casgliad	11
11	Cynllun Datblygu	12

1 Cyflwyniad

Mae Polisi Iechyd a Diogelwch Corfforaethol Cyngor Sir Ynys Môn yn cynnwys ymrwymiad i baratoi a chyhoeddi Adroddiad Blynyddol Iechyd a Diogelwch.

Roedd Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC) wedi datblygu fframwaith a chanllawiau ar gyfer cynhyrchu Adroddiad Blynyddol Perfformiad Iechyd a Diogelwch. Mae'r fframwaith a'r canllawiau'n cynnwys cyfres o benawdau fel cyfrwng i adrodd ar berfformiad iechyd a diogelwch. Nid bwriad y fframwaith hwn oedd darparu dadansoddiad cynhwysfawr o iechyd a diogelwch ond yn hytrach dylai gynorthwyo i nodi ymrwymiad, gallu a chyfeiriad rheoli iechyd a diogelwch galwedigaethol. Mae'r adroddiad hwn yn dilyn y fformat a ddarparwyd gan CLILC.

Dros nifer o flynyddoedd gwelwyd newid sylweddol yn strwythur rheoli'r awdurdod a gostyngiad sylweddol yn y gyllideb sydd ar gael i'r cyngor. Bu'n rhaid wrth gryn ymdrech i gynnal perfformiad cyson a cheisio gwella perfformiad o dan yr amgylchiadau hynny.

2 Rheolaeth Gorfforaethol

Mae aelodau'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth (UDA) wedi bod yn eu swyddi ers nifer o flynyddoedd ac maent wedi bod yn allweddol o ran sefydlu dulliau llywodraethu newydd. Yng nghyfarfodydd rheolaidd yr UDA ystyriwyd adroddiadau ar faterion cyfredol a'r posibilrwydd o gyflwyno dulliau gweithio newydd. Mae hynny'n sicrhau fod gan yr UDA drosolwg o reolaeth y cyngor.

Dylai cyfarfodydd rheolaidd o'r Grŵp Penaethiaid sicrhau fod unrhyw faterion yn cael eu huwchgyfeirio i'r UDA er mwyn sicrhau fod camau priodol yn cael eu cymryd i ddatrys problemau, boed y materion hynny'n gysylltiedig ag iechyd a diogelwch ai peidio.

Mae cyfansoddiad y cyngor yn nodi cyfrifoldebau o fewn y strwythur rheoli. Yn ystod 2017/18 datblygwyd fersiwn diwygiedig o'r Polisi Iechyd a Diogelwch Corfforaethol. Mae'r polisi diwygiedig yn nodi cyfrifoldebau Iechyd a Diogelwch pellach. Cyn hynny roedd y cyfrifoldebau'n cael eu nodi yn y Ddogfen Cyfrifoldebau Corfforaethol.

Mae'r Polisi Iechyd a Diogelwch Corfforaethol yn datgan bwriad y cyngor i ddarparu amgylchedd gwaith diogel a'r dulliau er mwyn cyflawni hynny. Mae nodi rolau a chyfrifoldebau yn y Polisi Iechyd a Diogelwch yn symleiddio'r modd o gyflwyno'r wybodaeth.

Mae'r Polisi Iechyd a Diogelwch Corfforaethol ar y Porth Polisi Corfforaethol ac mae'n orfodol i bob aelod o staff ddarllen a derbyn y cynnwys. Dylai hynny sicrhau ymwybyddiaeth lwyr o'r cynnwys ac atgyfnerthu ymhellach rolau a chyfrifoldebau'r holl staff.

Mae'r gwaith Adolygu Perfformiad yn cynnwys cynhyrchu cynlluniau busnes blynyddol sy'n cael eu hasesu a'u cymeradwyo gan yr UDRh. Mae hynny'n fodd o sicrhau atebolrwydd ar draws y cyngor gyda thargedau ac amcanion yn cael eu nodi yn y cynlluniau busnes.

Yn ystod 2017/18 datblygwyd Cynllun Iechyd a Diogelwch Corfforaethol i'w weithredu gan y Gwasanaethau. Cynhaliwyd nifer sylweddol o gyfarfodydd gyda'r Prif Weithredwr, aelodau'r Tîm AD ac aelodau'r Tîm Iechyd a Diogelwch Corfforaethol i ddatblygu Polisi Iechyd a Diogelwch diwygiedig, Cynllun Gweithredu Iechyd a Diogelwch Corfforaethol a dogfennau cefnogol.

Tra bod y dogfennau uchod yn cael eu datblygu, roedd disgwyl i'r Gwasanaethau ddatblygu Cynlluniau Iechyd a Diogelwch Gwasanaeth unigol a ddylai liniaru mwyafrif y risgiau yn y Gwasanaethau unigol.

3 Gwybodaeth Ystadegol

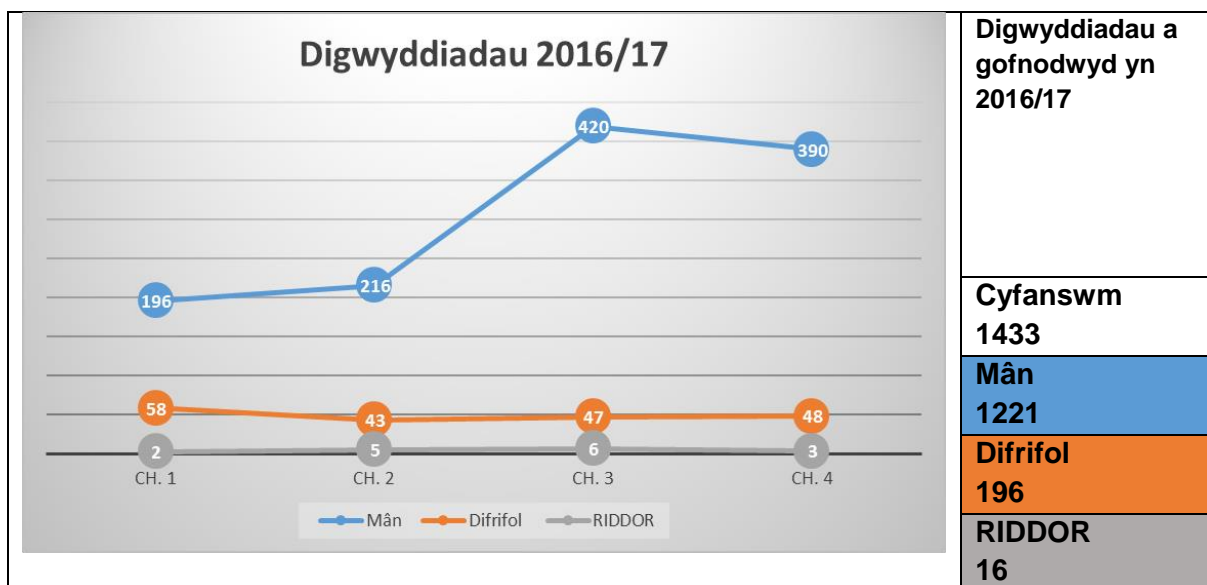
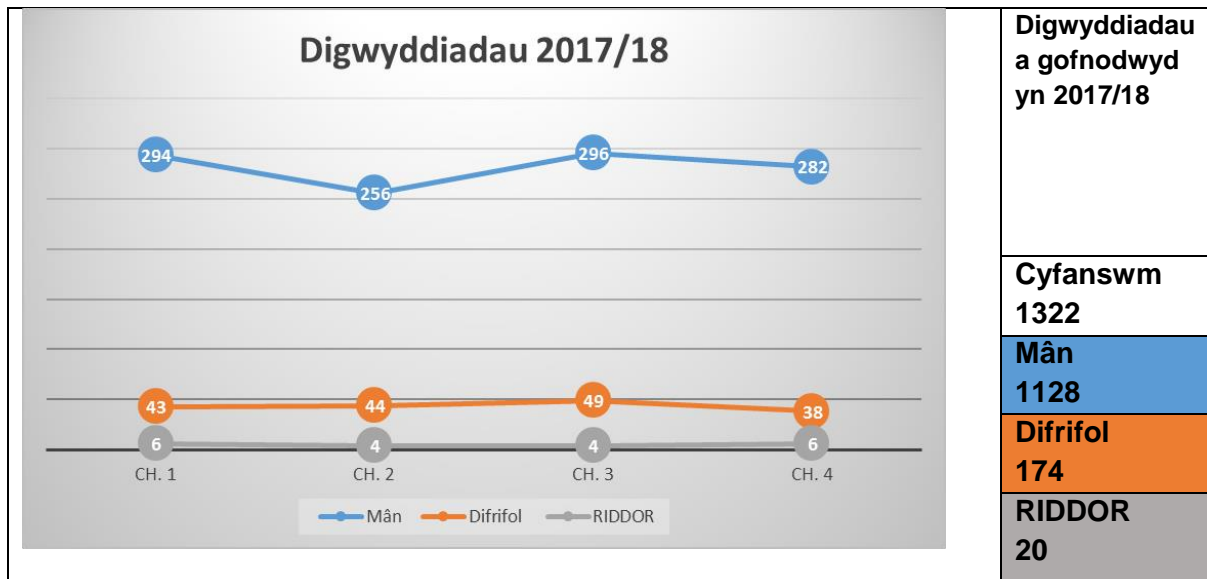
Mae'r data a gyflwynir isod yn ymwneud â'r holl ddamweiniau a digwyddiadau gafodd eu hadrodd yn ystod 2017/18. Dosberthir damweiniau a digwyddiadau yn fewnol i dri chategori, sef Mân, Difrifol a RIDDOR.

Mân ddamweiniau a digwyddiadau yw damweiniau / digwyddiadau lle nad oedd yr anaf neu'r golled yn arwyddocaol. Mae hyn yn cynnwys damweiniau a digwyddiadau lle na chafwyd unrhyw niwed neu golled a lle na fyddai'r canlyniad posib yn sylweddol petai niwed neu golled wedi digwydd.

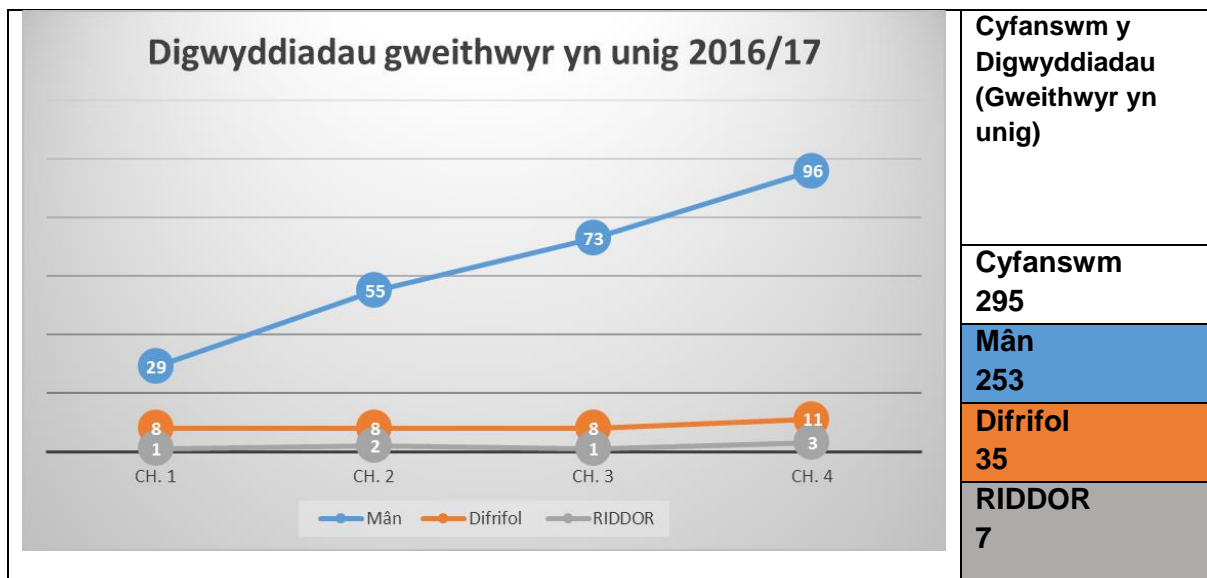
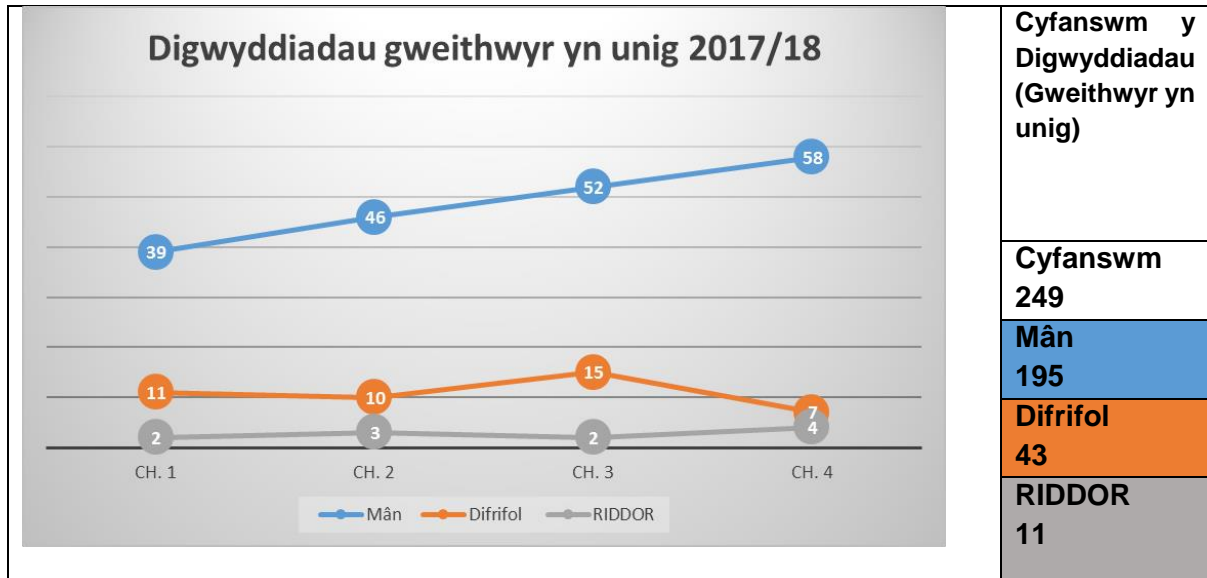
Damweiniau / digwyddiadau difrifol lle'r oedd y canlyniad wedi arwain at niwed neu golled sylweddol neu lle'r oedd posibilrwydd o niwed neu golled sylweddol. Mae hyn yn cynnwys damweiniau neu ddigwyddiadau lle na chafwyd niwed neu golled ond lle byddai'r canlyniad posib yn sylweddol petai niwed neu golled wedi digwydd.

Damweiniau a digwyddiadau RIDDOR yw damweiniau neu ddigwyddiadau oedd yn cwrdd â meini prawf penodol ac yr oedd rhaid hysbysu'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch (HSE) yn eu cylch. Cynhwysir y meini prawf ar gyfer adrodd ar fathau o ddamweiniau a digwyddiadau yn y Rheoliadau Adrodd ar Anafiadau, Clefydau neu Ddigwyddiadau Peryglus.

Mae'r tabl isod yn cyflwyno nifer y damweiniau a digwyddiadau ar gyfer yr awdurdod yn ei gyfanrwydd. Mae'n cynnwys digwyddiadau oedd yn ymwneud ag aelodau'r cyhoedd, defnyddwyr gwasanaeth, disgyblion ysgol, contractwyr a chyfleusterau yn ogystal â gweithwyr.

Mae'r tablau isod yn cyflwyno nifer y damweiniau a digwyddiadau oedd yn ymwneud â gweithwyr yn unig.

Mae'r tabl isod yn rhestru'r mathau o ddigwyddiadau a gafwyd. Mae'r rhestr yn dilyn trefn esgynnol, gan ddechrau gyda'r nifer uchaf o ddigwyddiadau yn 2017/18. Cyflwynir nifer y digwyddiadau cyffelyb yn 2017/18 yng ngholofn 3 y tabl.

Mathau o Ddigwyddiadau	2017/18	2016/17
Colli Cydbwysedd	184	148
Damwain/digwyddiad ar yr Iard (ysgolion)	155	193
Llithro, Baglu, Disgyn, ar yr un lefel	136	248
Math arall o ddamwain	124	90
Ymosodiad Corfforol gan berson (ymddygiad heriol) (digwyddiadau'n ymwneud â chleientiaid a disgyblion)	103	56
Taro gwrthrych sefydlog neu ddisymud	88	113
Colli Eiddo neu Ddifrod i Eiddo	72	57
Digwyddiad Treisgar (cam-drin, aflonyddu)	53	73
Disgyn allan o'r gwely (digwyddiadau'n ymwneud â chleientiaid)	50	22
Cael eu taro gan wrthrych sy'n symud/hedfan	47	58
Ymosodiad Corfforol gan berson	45	37
Cyflwr Meddygol	42	34
Damwain Chwaraeon (Digwyddiadau hamdden, gweithgareddau chwaraeon)	22	47
Ymddygiad Heriol (digwyddiadau'n ymwneud â chleientiaid a disgyblion)	21	17
Disgyn oddi ar Gadair/Desg (digwyddiadau'n ymwneud â chleientiaid a disgyblion)	21	33
Cael anaf wrth Drin a Chodi ac ati	20	26
Anaf ar Ochr y Pwll (Digwyddiadau hamdden, gweithgareddau chwaraeon)	16	18
Disgyn o uchder llai na 2m	16	30
Damwain Addysg Gorfforol (ysgolion)	15	15
Digwyddiad Treisgar (cam-drin, aflonyddu, anabledau dysgu) (digwyddiadau'n ymwneud â chleientiaid a disgyblion)	15	5
Damwain fu bron â digwydd	13	13
Methiant gan Reolwyr	13	27
Dod i gysylltiad â sylwedd niweidiol	10	8
Disgyn oddi ar offer chwarae (ysgolion)	7	6
Llosgi	7	9
Dod i gysylltiad â pheiriannau yn symud	6	7
Gwydr/Offer Miniog	6	14
Hunan Niweidio	4	6
Amgylchiadau Annymunol	3	2
Cael eu Taro gan Gerbyd yn Symud	3	7
Disgyn o uchder dros 2m	2	1
Dod i gysylltiad â Thrydan	1	2

Dod i gysylltiad â thân	1	1
Cael anaf gan anifail	1	7

Noder fod dau fath ychwanegol o ddigwyddiad yn 2016/17 ac un digwyddiad yr un wedi'i gofnodi ar eu cyfer:

Disgyn o gerbyd

Ymosodiad Corfforol (ymddygiad rhywiol)

Dadansoddiad o Data Digwyddiadau

Roedd y data am ddigwyddiad a ddarparwyd uchod wedi'i ddadansoddi i nodi materion posibl y gallai fod angen sylw arnynt. Roedd gwaith blaenorol gyda'r Gymuned yn nodi bod cwympiadau o fewn yr adran ofal fel mater o bwys, digwyddiadau Colli Balans oedd y math o ddigwyddiad a gofnodwyd fwyaf. Gallai hyn arwain at gynnydd mewn adrodd / cofnodi o'r digwyddiadau hyn. Pan fydd y digwyddiadau hyn yn digwydd, cynhelir asesiadau risg cleient penodol.

Dynodwyd digwyddiadau maes chwarae a baglu, llithro a chwympiadau fel y nifer uchaf o ddigwyddiadau nesaf. Roedd y rhain yn ymwneud yn bennaf â digwyddiadau yn yr ysgol lle roedd gan ddisgyblion fân ddigwyddiadau ond roedd gofyn iddynt gael eu cofnodi.

Roedd pedwar categori ar gyfer y math o ddigwyddiadau trais ac ymddygiad ymosodol a allai gael eu hystyried yn y nifer uchaf o ddigwyddiadau sy'n effeithio ar weithwyr. Mae gwaith yn mynd rhagddo ar gyfer systemau i gynorthwyo â lleihau'r ffigurau hyn.

Lle mae digwyddiadau tebyg yn digwydd o fewn cyfnod byr o amser, gwneir gwaith i atal neu leihau'r risg ar lefel leol.

Roedd 20 digwyddiad a adroddwyd i'r HSE yn ofyniad RIDDOR. Darparwyd adroddiadau ar bob digwyddiad. Ni chymerodd yr HSE unrhyw gamau dilynol a fyddai'n nodi na chafwyd unrhyw faterion gyda'r trefniadau gweithio.

Hyfforddiant

Isod, ceir crynodeb o sesiynau hyfforddiant seiliedig ar sgiliau ar gyfer staff y Cyngor Sir yn ystod cyfnod yr adroddiad. Trefnir yr hyfforddiant yn dilyn derbyn yr anghenion a nodwyd gan y Gwasanaethau. Mae'r holl ddarparwyr hyfforddiant wedi cael eu hachredu ac yn gymwys i gyflwyno cyrsiau penodol ac, o dan rai amgylchiadau, eu teilwra er mwyn diwallu anghenion y sefydliad. Mae adborth staff yn gyson ac yn adlewyrchu safon y ddarpariaeth ar draws nifer o wasanaethau.

Math o Gwrs	Nifer Sesiynau	Nifer o Ymgeiswyr
Ymwybyddiaeth Asbestos	2	28
Hylendid Bwyd Sylfaenol	9	84
Ymwybyddiaeth COSHH	1	24
Aseswyr DSE	2	25
Cymorth Cyntaf Mewn Argyfwng (Diwrnod Cyfan)	10	58

Marsial Tân	8	56
Diogelwch Tân	2	17
Cymorth Cyntaf yn y Gwaith (3 diwrnod)	2	13
Hyfforddiant Diweddarau Cymorth Cyntaf (2 ddiwrnod)	5	38
Ymwybyddiaeth Rheoli Haint	2	46
Cwrs Diweddarau IOSH	1	9
Ymwybyddiaeth Iechyd Meddwl ar gyfer Staff	5	41
Lles Meddyliol yn y Gwaith ar gyfer Rheolwyr	3	23
Meddyginiaeth - un diwrnod	5	62
Cymorth Cyntaf i Blant	1	7
Pasbort Trin â Llaw A-B Modiwl A – Cyflwyniad Modiwl B – Trin llwyth difywyd a defnydd ymarferol o ergonomeg	7	89
Pasbort Trin â Llaw A-F A a B – Gweler uchod Modiwl C – Eistedd, sefyll a cherdded Modiwl D – Symudedd yn y Gwely Modiwl E – Trosglwyddiad Ochrol Modiwl F – Defnyddio Offer Codi	5	43
Diweddarau'r Pasbort	4	29
Trais Lefel 1 a 2	5	70
Trais Lefel 3	12	114
Gweithio ar Uchder	1	16

Cydweithiwyd â thîm Iechyd a Diogelwch Gwynedd er mwyn darparu hyfforddiant IOSH Rheoli'n Ddiogel ac IOSH Arwain yn Ddiogel a gynhaliwyd mewn ysgolion yn Ynys Môn.

4 Partneriaethau

Timau Iechyd a Diogelwch Gogledd Cymru

Cyfarfu Rheolwyr Iechyd a Diogelwch Gogledd Cymru unwaith yn ystod y cyfnod adrodd. Roedd dau swyddog o'r Sir yn bresennol i adrodd ar ddigwyddiadau RIDDOR CSYM yr oedd rhaid eu hadrodd i'r HSE. Roedd eitemau eraill ar y rhaglen yn cynnwys Dirgryniad Llaw a Braich, Polisi Iechyd a Diogelwch Corfforaethol a thrafodaeth ar yr arolygiaeth ysgolion ynglŷn â materion iechyd a diogelwch. Ni chynhaliwyd unrhyw gyfarfodydd eraill yn ystod y flwyddyn. Er na chynhelir cyfarfodydd rheolaidd, mae'r timau'n cyfathrebu â'i gilydd ar nifer o faterion. Fel arfer mae hynny'n golygu codi ymwybyddiaeth am broblemau posib neu gyflwyno ceisiadau am gyngor ynglŷn ag arfer orau.

Yn ogystal, cydweithiwyd â Thimau Iechyd a Diogelwch Cyngorau Conwy a Gwynedd, y gwasanaethau addysg a hamdden mewn perthynas â datblygu Arfer Ddiogel o ran Polisi Nofio Ysgolion, Canllawiau a Gweithdrefnau.

CLILC

Darparodd CLILC wybodaeth i holl Awdurdodau Cymru ynglŷn ag Iechyd a Diogelwch.

Contractwyr

Mae nifer o gontractau tymor hir ar gyfer darparu gwasanaethau i'r Cyngor. Cynhelir cyfarfodydd rheoli rheolaidd gyda'r contractwyr er mwyn adolygu perfformiad y contract, yn cynnwys Iechyd a Diogelwch.

Yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch (HSE)

Roedd materion Iechyd yn flaenoriaeth yng ngwaith yr HSE. Yn sgil hynny dull gweithredu'r HSE oedd gofyn i'r holl Awdurdodau Lleol ddarparu gwybodaeth am ddulliau rheoli Dirgryniad Llaw a Braich (HAVS). Darparwyd gwybodaeth i'r HSE am ddulliau rheoli ar gyfer gweithwyr uniongyrchol a chontractwyr pan ofynnwyd am yr wybodaeth honno.

5 Ymgynghoriad ar y Cyd

Grŵp Iechyd a Diogelwch

Yn hanesyddol roedd y Grŵp Cyswllt Iechyd a Diogelwch yn cyfarfod gyda'r rhan fwyaf o gyfarfodydd yn cael eu cadeirio ar y cyd gan y Tîm Iechyd a Diogelwch Corfforaethol a'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Datblygu Cynaliadwy. Mae'r grŵp yn cynnwys Cydlynwyr Iechyd a Diogelwch o holl wasanaethau'r cyngor. Roedd cynrychiolwyr undeb yn bresennol yn y rhan fwyaf o gyfarfodydd.

O ganlyniad i adolygu'r Polisi Iechyd a Diogelwch rhoddwyd mwy o gyfrifoldebau i'r Cydlynwyr Iechyd a Diogelwch a dylai hynny olygu fod cyfarfodydd y grŵp yn fwy pwrpasol.

Mae'r Polisi'n disgwyl i gynrychiolwyr Undeb fod yn bresennol yn y cyfarfod a dylai hynny ganiatáu i'r cyngor ymgynghori â'r Undebau ar faterion Iechyd a Diogelwch.

Mae Adnoddau Dynol yn cynnal cyfarfodydd ymgynghori rheolaidd gyda'r Undebau er mwyn trafod Polisiâu a Gweithdrefnau.

6 Darpariaeth Iechyd Galwedigaethol

Ar hyn o bryd mae Darpariaeth Iechyd Galwedigaethol yn cael ei ddarparu o dan gytundeb gyda Chyngor Gwynedd ac mae gweithwyr Iechyd Galwedigaethol cymwys yn ymweld â swyddfeydd y Cyngor yn Llangefni i gynnal cymorthfeydd, profion Iechyd, ac ati. Yr adain AD sy'n rheoli'r contract ac mae'n cydymffurfio ag arferion caffael safonol. O dan amodau'r ddarpariaeth, disgwylir fod achosion sy'n ymwneud â materion Cyhyrysgerbydol neu absenoldeb salwch oherwydd Straen yn cael eu cyfeirio ar unwaith.

Mae materion perfformiad a phroblemau'n cael eu trafod yn rheolaidd mewn cyfarfodydd rhwng y Darparwr ac AD.

7 Prif Gyflawniadau

Polisi Iechyd a Diogelwch

Dylai datblygu Polisi Iechyd a Diogelwch diwygiedig, sy'n cynnwys rôl ddiwygiedig ar gyfer y Cydlynnydd Iechyd a Diogelwch, gynorthwyo i ddatblygu trefniadau rheoli a monitro Iechyd a Diogelwch. Mae hwn yn newid sylweddol o ran rheoli Iechyd a Diogelwch o fewn y cyngor. Mae datblygu'r Polisi, Cynllun Gweithredu Iechyd a Diogelwch a chanllawiau i gefnogi hynny wedi bod yn gyflawniad allweddol yn ystod y deuddeg mis diwethaf.

Caffael

Yn y gorffennol mae Cynlluniau Gweithredu Iechyd a Diogelwch wedi nodi'r angen i ystyried Iechyd a Diogelwch yn ystod y cyfnod caffael. Mae swyddogaeth y tîm caffael wedi datblygu dros amser ac mae ganddynt rôl ragweithiol o ran safonau Iechyd a diogelwch.

Ar hyn o bryd y Tîm Caffael sy'n gyfrifol am y gyllideb ar gyfer prynu offer swyddfa er mwyn cynorthwyo i sicrhau fod offer addas yn cael ei brynu fel bod materion Iechyd a diogelwch yn cael sylw.

Yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch (HSE)

Ar hyn o bryd mae HSE wedi nodi Iechyd a Chlefydau Galwedigaethol fel maes gwaith y bydd Arolygwyr yn canolbwyntio arno. Yn 2017/18 cafwyd un RIDDOR o ganlyniad i Syndrom Dirgryniad Llaw a Braich (HAVS). Cynhaliwyd ymchwiliad mewnol a pharatowyd adroddiad. Gofynnodd yr HSE am yr adroddiad fel cam dilynol i'r adroddiad digwyddiad RIDDOR. Hyd yn hyn ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau pellach gan HSE am wybodaeth ynglŷn â'r achos hwnnw.

Gan na chafwyd unrhyw geisiadau dilynol, ni fu dim ymyrraeth gan yr HSE yng ngwaith y cyngor yn ystod 2017/18. Mae cynnal gwaith y cyngor heb unrhyw ymyrraeth gan yr HSE i'w ystyried fel llwyddiant arwyddocaol.

Bwletinau Misol

Cyflwynwyd bwletinau Iechyd a Diogelwch misol yn ystod 2017/18. Pwrpas y bwletinau oedd codi ymwybyddiaeth am bynciau ym maes Iechyd a diogelwch, risgiau posib a'r camau angenrheidiol i leihau'r risgiau.

8 Perfformiad Diogelwch

Cynhaliodd y Tîm Iechyd a Diogelwch Corfforaethol archwiliadau ac ymyriadau er mwyn cynorthwyo i fonitro a gwella safonau Iechyd a Diogelwch yn y Cyngor. Mae'n ofynnol i sefydliadau adrodd ar ddigwyddiadau penodol i'r HSE. Pennir terfynau amser ar gyfer adrodd ac ymateb i'r mathau hyn o ddigwyddiadau. Dangosydd perfformiad ar gyfer y Tîm Iechyd a Diogelwch Corfforaethol yw ymateb i ddigwyddiadau RIDDOR o fewn pum niwrnod.

Isod cyflwynir gwybodaeth am archwiliadau ac ymyriadau gan y Tîm Iechyd a Diogelwch Corfforaethol mewn perthynas ag ymateb i ddigwyddiadau RIDDOR.

	Ch. 1	Ch. 2	Ch. 3	Ch. 4	Cyfanswm
Nifer o ymyriadau iechyd a diogelwch a gynlluniwyd ar safleoedd y Cyngor	90	72	89	85	336
Canran yr ymatebion i ddamweiniau Rheoliadau Adrodd ar Anafiadau, Clefydau a Digwyddiadau Peryglus (RIDDOR) ar safleoedd yr Awdurdod Lleol o fewn 5 niwrnod	6/6	4/4	4/4	6/6	20/20

9 Cynllun Gweithredu Strategol

Datblygwyd Cynllun Gweithredu Iechyd a Diogelwch Corfforaethol fydd yn cael ei roi ar waith. Mae'r cynllun yn cynnwys chwe phennawd.

Polisiâu, Trefniadaeth a Threfniadau

Y Canlyniadau a Ddymunir: egluro Cyfrifoldebau Iechyd a Diogelwch ar bob lefel yn y sefydliad. Diben hyn yw sicrhau fod gweithgareddau pawb sydd ynghlwm â rheoli iechyd a diogelwch yn eglur ac yn cael eu cydlynu'n effeithiol. Sicrhau fod staff yn ymwybodol o ymrwymiad CSYM i iechyd a diogelwch a chyfleu hynny a gwella diwylliant iechyd a diogelwch.

Mae'r Polisi Iechyd a Diogelwch Corfforaethol diwygiedig yn nodi cyfrifoldebau Iechyd a Diogelwch o fewn strwythur y Cyngor.

Cymhwysedd Iechyd a Diogelwch

Y Canlyniadau a Ddymunir: sicrhau fod gan y Cyngor staff cymwys i nodi a rheoli risgiau a bod tystiolaeth o'r cymhwysedd hwnnw'n bodoli ar bob lefel drwy'r Cyngor o'r UDA i lawr, drwy ddarparu hyfforddiant â chymorth a chyfleoedd datblygu.

Adolygwyd, diwygiwyd a diweddarwyd y Matrics Hyfforddiant Corfforaethol er mwyn darparu canllawiau clir ar y safonau cymhwysedd disgwylidig mewn perthynas â hyfforddiant iechyd a diogelwch ar draws y cyngor.

Proffilio Risg

Y Canlyniadau a Ddymunir: sicrhau fod y risgiau cywir yn cael eu nodi a'u blaenoriaethu er mwyn gweithredu arnynt ac na roddir gormod o flaenoriaeth i fân risgiau a sicrhau fod mesurau rheoli risg yn seiliedig ar wybodaeth.

Ysgrifennwyd canllawiau er mwyn hysbysu'r Gwasanaethau o'r angen i gynnal asesiad proffilio risgiau ar y Gwasanaeth. Defnyddiwyd dull cyffelyb i nodi risgiau busnes ar gyfer y Gwasanaeth yn y gorffennol. Mae'r Canllawiau'n rhoi enghreifftiau o risgiau posib a sut y gallent gael eu hamlygu yn y Gwasanaethau unigol.

Adrodd ar Ddamweiniau, Digwyddiadau a Damweiniau fu bron â digwydd

Y Canlyniadau a Ddymunir: gwella adrodd ar ddamweiniau, digwyddiadau neu ddamweiniau fu bron â digwydd a chlefydau galwedigaethol a'r broses ymchwilio a monitro. Dylai hynny arwain at ganolbwyntio'n well ar iechyd a lles y gweithiwr.

Byddai hynny'n golygu adolygu'r system bresennol ar gyfer adrodd ar ddamweiniau gyda'r bwriad o nodi dulliau o wella'r system. I wneud hynny byddai'n rhaid adolygu Polisi Damweiniau, Digwyddiadau, Clefydau Galwedigaethau a Digwyddiadau fu bron â digwydd y Cyngor er mwyn adlewyrchu unrhyw newidiadau i'r system.

Trais ac Ymddygiad Ymosodol yn gysylltiedig â Gwaith a Gweithwyr ar eu Pen eu Hunain

Y Canlyniadau a Ddymunir: rhoi trefniadau effeithiol ar waith i reoli risgiau sy'n gysylltiedig â thrais ac ymddygiad ymosodol a gweithwyr ar eu pen eu hunain er mwyn darparu amgylchedd gwaith diogel. Sicrhau nad yw gweithwyr yn derbyn digwyddiadau treisgar neu ymddygiad ymosodol fel agwedd arferol o'r swydd.

Byddai hynny'n golygu adolygu'r trefniadau presennol gyda'r nod o weithredu gwelliannau posib. Treialwyd Systemau Gweithwyr ar eu Pen eu Hunain gan ddarparwyr allanol a dulliau o gofnodi risgiau posib gan y cyhoedd neu mewn manau cyhoeddus. Darperir hyfforddiant penodol mewn perthynas â thrais ac ymddygiad ymosodol.

Straen sy'n Gysylltiedig â Gwaith

Y Canlyniadau a Ddymunir: rheoli risgiau yn gysylltiedig â straen sy'n gysylltiedig â gwaith yn effeithiol. Byddai hynny'n golygu mesur ac adolygu'r trefniadau ar gyfer rheoli straen yn y Cyngor. Mae'r Tîm Adnoddau Dynol a'r Gwasanaeth Iechyd Galwedigaethol wedi bod yn gweithio ar y maes hwn. Mae'r gwaith hwnnw'n cynnwys cyfeirio unrhyw absenoldeb salwch sy'n gysylltiedig â straen ar unwaith, gwasanaeth cwnsela a fformat asesiad risg penodol ar gyfer straen. Mae'r Awdurdod wedi ymrwymo i gyllido gwasanaeth cwnsela rhad ac am ddim a ddarperir gan ddarparwr arbenigol dwyieithog.

10 Casgliad

Mae Uwch Swyddogion, Adnoddau Dynol ac Iechyd a Diogelwch Corfforaethol wedi gwneud gwaith sylweddol er mwyn sefydlu dull o adfywio Iechyd a Diogelwch o fewn y cyngor.

Mae rôl y Prif Weithredwr o ran gyrru'r gwaith yn ei flaen wedi rhoi proffil uwch i Iechyd a Diogelwch ac wedi sicrhau fod y Gwasanaethau'n rhoi sylw mwy manwl i'r maes.

Dylai'r Polisi Iechyd a Diogelwch diwygiedig sy'n nodi'n glir fod holl Aelodau a staff y Cyngor yn gyfrifol am Iechyd a Diogelwch arwain at wella Diwylliant Iechyd a Diogelwch o fewn y Cyngor.

Dylai'r polisi, rôl y Cydlynwyr Iechyd a Diogelwch a chyfarfodydd y Grŵp Iechyd a Diogelwch ar ei newydd wedd osod y sylfeini ar gyfer cynnal a gwella Iechyd a diogelwch yn y cyngor.

11 Cynllun Datblygu

	Gweithredu
1	Parhau â'r Grŵp Iechyd a Diogelwch diwygiedig gyda'r nod o arwain gwelliannau mewn safonau Iechyd a Diogelwch Caniatáu i'r Grŵp lunio ei raglen ei hun o ran meysydd i'w gwella
2	Dylid adrodd ar gynnydd Gwasanaethau o ran y camau gweithredu sy'n deillio o'r Cynllun i'r tîm Iechyd a Diogelwch Corfforaethol yng nghyfarfodydd y Grŵp Iechyd a Diogelwch.
3	Parhau i weithio i ddatblygu Systemau Gweithwyr ar eu pen eu Hunain a Systemau Trais ac Ymddygiad Ymosodol
4	Monitro presenoldeb mewn cyrsiau hyfforddi a drefnwyd o dan y fframwaith Hyfforddiant Iechyd a Diogelwch Corfforaethol.

Cynllun Gweithredu Corfforaethol Iechyd a Diogelwch Cyngor Ynys Môn

Mater / Diffyg a Nodwyd	Camau sydd eu hangen	
<p>i) Polisiâu, Trefniadaeth a Threfniadau Iechyd a Diogelwch yn aneglur a ddim yn addas i bwrpas yn dilyn ad-drefnu</p> <p>Canlyniadau a ddymunir: - Cyfrifoldebau IaD yn cael eu hegluro ar bob lefel yn y sefydliad. - Gweithgareddau pawb sy'n ymwneud â rheoli iechyd a diogelwch yn eglur ac wedi eu cydlynu'n dda. - Staff yn gwybod fod CSYM wedi ymrwymo i IaD. - Mae materion IaD yn cael eu cyfathrebu'n effeithiol. - Diwylliant IaD yn gwella.</p>	1	<p>Adolygu'r polisi iechyd a diogelwch (<i>Sicrhau fod swyddogaethau, cyfrifoldebau ac atebolrwydd yn cael eu diffinio'n glir o fewn y sefydliad</i>)</p> <p>Y Prif Weithredwr, Uwch Dîm Arweinyddiaeth a'r Pwyllgor Gwaith i gymeradwyo a gweithredu'r Polisi</p> <p>Sicrhau fod y Polisi Iechyd a Diogelwch yn cael ei gyfathrebu i bob gweithiwr (<i>Trwy gyfrwng disgrifiadau swydd, Monitor, Y Ddolen, y Porth Polisi, cyfarfodydd tîm, arddangos copi mewn ystafelloedd staff ayb</i>)</p> <p>Sicrhau fod datganiad polisi yn cael ei arddangos ym mhob gweithle</p> <p>Cynnal archwiliad yn erbyn y polisi</p>
	2	<p>Adolygu'r Strategaeth Iechyd a Diogelwch (<i>Sicrhau fod Polisi IaD yn cael ei adlewyrchu'n glir a bod sicrhau cydymffurfiaeth â deddfwriaeth iechyd a diogelwch yn angen craidd</i>)</p> <p>Sicrhau fod y Strategaeth IaD diwygiedig yn cael ei chyfathrebu i bob gweithiwr (<i>Monitro, Y Ddolen</i>)</p>
	3	<p>Dod â'r Grŵp Cyswllt Iechyd a Diogelwch Corfforaethol i ben (<i>Sefydlu Pwyllgor Iechyd a Diogelwch Corfforaethol, gyda chyfrifoldeb strategol am IaD a Grwpiau Gwaith IaD a Chynllunio Argyfwng Gwasanaeth – dylid uwchgyfeirio eitemau nad oes modd eu rheoli o fewn y gwasanaeth i'r Pwyllgor IaD Corfforaethol</i>)</p> <p>Llunio Cylch Gorchwyl ar gyfer y ddau grŵp (<i>Fel gofyniad sylfaenol, dylai grwpiau fonitro cynnydd yn erbyn y strategaeth a chynlluniau gweithredu; trafod canlyniadau monitro ac archwiliadau IaD a chynllunio argyfwng; astudio ystadegau a thueddiadau damweiniau a chlefydau hysbysadwy fel bod adroddiadau'n cael eu llunio ynglŷn ag amodau ac arferion annïogel neu afiach a chynnwys argymhellion ar gyfer camau cywiro; adolygu adroddiadau/gwybodaeth a ddarparwyd gan y Tîm IaD a'r cynrychiolydd cynllunio argyfwng; adolygu effeithiolrwydd iechyd a diogelwch a chynllunio argyfwng; hyfforddiant ynglŷn â materion iechyd a diogelwch a chynllunio argyfwng a chyfathrebu gyda gweithwyr/contractwyr</i>)</p> <p>Sicrhau aelodaeth briodol ar bob grŵp (<i>Rhaid i'r Pennaeth Gwasanaeth roi'r grym i gynrychiolwyr wneud newidiadau o fewn eu meysydd gwasanaeth</i>)</p> <p>Cyfathrebu'r newid, pwrpas y ddau grŵp a'u pwysigrwydd i bob gweithiwr</p>

		Sicrhau fod y grwpiau'n cyfarfod bob chwarter
		Aelodau'r Pwyllgor IaD i sicrhau fod materion iechyd a diogelwch yn cael eu hymgorffori yn eu prosesau cynllunio busnes ac y gweithredir arnynt yn briodol
	4	Nodi'r Polisiâu Corfforaethol ychwanegol sydd angen eu haddasu er mwyn adlewyrchu newid mewn dulliau gweithio a gofynion deddfwriaethol (dylid gwneud hyn drwy sefydlu cynllun adolygu)
		Polisiâu corfforaethol diwygiedig i'w gosod ar y Porth Polisi yn dilyn eu cymeradwyo. (<i>Sicrhau fod gweithgareddau risg uchel yn cael eu rhoi ar y system 'clicio i dderbyn'</i>)
		Pennaeth Gwasanaeth i nodi meysydd y mae angen polisiâu lechyd a Diogelwch ar lefel gwasanaeth ar eu cyfer (<i>Pwy sy'n gwneud beth, yn lle a sut mewn perthynas â dulliau gwaith – bydd hynny'n caniatáu clustnodi adnoddau digonol ar lefel gwasanaeth</i>)
ii) Cymhwysedd lechyd a Diogelwch Canlyniadau a ddymunir: - Y Cyngor yn meddu ar staff cymwys i nodi a rheoli risgiau - Tystiolaeth o gymhwysedd ar bob lefel o'r Cyngor, o'r UDA i lawr.	1	Sicrhau fod y Prif Weithredwr a Phenaethiaid Gwasanaeth yn derbyn hyfforddiant digonol i sicrhau eu bod yn gymwys mewn perthynas â'u cyfrifoldebau iechyd a diogelwch (<i>Sicrhau eu bod yn mynychu cwrs Arwain yn Ddiogel IOSH</i>)
	2	Sicrhau fod Rheolwyr Llinell, Penaethiaid, Goruchwylwyr a Chydlynwyr lechyd a Diogelwch yn derbyn hyfforddiant digonol i sicrhau eu bod yn gymwys mewn perthynas â'u cyfrifoldebau iechyd a diogelwch (<i>Sicrhau eu bod yn mynychu cwrs Rheoli yn Ddiogel IOSH</i>) (<i>Yn syml, person cymwys yw person sy'n meddu ar y cymhwysedd i ymgymryd â thasg benodol yn ddiogel. Mewn termau cyffredinol, diffiniad person cymwys yw rhywun sy'n meddu ar y sgiliau, profiad a gwybodaeth angenrheidiol i reoli iechyd a diogelwch, Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch</i>)
	3	Sicrhau fod pob gweithiwr yn derbyn sesiwn gynefino ar lefel gwasanaeth yn ymwneud â risgiau sy'n gysylltiedig â'u swydd a'u gweithle (<i>Rhaid cadw cofnod ysgrifenedig</i>)
	4	Sicrhau fod swyddogaethau hanfodol i ddiogelwch yn cael eu nodi drwy asesiad risg ac y manylir arnynt yn y Matrics Hyfforddiant Corfforaethol, sicrhau y darperir hyfforddiant priodol i'r gweithwyr hynny a bod tystiolaeth yn cael ei gadw mewn cofnodion hyfforddiant (<i>Disgrifir y term 'gwaith hanfodol i ddiogelwch' fel: "Lle y gall salwch unigolyn beryglu eu gallu i ymgymryd â thasg a ddiffinnir fel un hanfodol i ddiogelwch, ac o'r herwydd greu risg sylweddol i iechyd a diogelwch eraill</i>)
	5	Sicrhau fod Cymhwysedd lechyd a Diogelwch yn cael ei gynnwys yn y broses werthuso (<i>Tîm IaD i ddarparu 'cwestiynau' i AD ar gyfer y broses werthuso</i>)
iii) Proffilio Risgiau	1	Ymestyn y broses rheoli risg sydd mewn lle i gynnwys natur a lefel y risg iechyd, diogelwch a lles a wynebwr gan y Cyngor mewn perthynas â chynllunio busnes (<i>I gynnwys y tebygolrwydd y bydd effaith andwyol yn digwydd ac i ba raddau y bydd yn tarfu; hefyd ystyried y costau yn gysylltiedig â gwahanol fathau o risgiau</i>)

<p>Canlyniadau a ddymunir: - Nodir y risgiau cywir a'u blaenoriaethu er gweithredu - Ni roddir gormod o flaenoriaeth i fân risgiau ac mae mesurau rheoli risg yn seiliedig ar wybodaeth - Mae staff yn ymwybodol o'r risgiau IaD yn y gweithle a sut maent yn cael eu diogelu - Mae staff yn gwybod fod CSYM wedi ymrwymo i IaD</p>	2	Rhestru risgiau gwasanaeth yn nhrefn pwysigrwydd a disgrifio'r camau a gymerwyd i'r rheoli. (I gynnwys dadansoddiad o'r bylchau)
	3	Adolygu effeithiolrwydd y mesurau rheoli sydd mewn lle i reoli'r risgiau hynny <i>(bydd rhai yn beryglon iechyd ar y pryd; bydd rhai yn ymwneud ag iechyd yn y tymor hir, yn llai amlwg a gallai gymryd amser i'r anhwylder gael ei amlygu)</i>
	4	Llunio cynllun gweithredu yn manylu ar y camau sydd eu hangen i sicrhau cydymffurfiaeth / gwella meysydd lle cafodd gwendidau eu nodi drwy fesurau rheoli corfforaethol
<p>iv) Adrodd am Ddamweiniau, Digwyddiadau neu Ddamweiniau fu bron â digwydd</p> <p>Canlyniadau a ddymunir: - Trefniadau gwell ar gyfer adrodd ar ddamweiniau, digwyddiadau a damweiniau fu bron â digwydd ac adrodd ar glefydau galwedigaethol a - Gwella'r broses ymchwilio - Gwella'r broses fonitro - Gwell ffocws ar iechyd a lles gweithwyr</p>	1	Moderneiddio system y Cyngor ar gyfer adrodd a chofnodi damweiniau (Y Prif Weithredwr i sicrhau fod adnoddau digonol ar gael i wneud hyn)
	2	Diweddarau Polisi Damweiniau, Digwyddiadau, Clefydau Galwedigaethol a Damweiniau fu bron â digwydd y Cyngor i adlewyrchu'r system fodern
	3	Sicrhau fod Polisi Damweiniau, Digwyddiadau, Clefydau Galwedigaethol a Damweiniau fu bron â digwydd yn cael ei gyfathrebu i bob gweithiwr (drwy Monitor, Y Ddolen, y Porth Polisi – clicio i dderbyn)
	4	Cyfathrebu swyddogaethau, cyfrifoldebau a llinellau cyfathrebu'r Gwasanaeth Iechyd Galwedigaethol i bob gweithiwr
	5	Gwella cyfathrebu rhwng y Tîm Iechyd a Diogelwch Galwedigaethol a'r Gwasanaeth Iechyd Galwedigaethol
<p>v) Trais ac Ymddygiad Ymosodol Cysylltiedig â Gwaith a Gweithwyr ar eu pen eu hunain</p> <p>Canlyniadau a ddymunir: - Mae gan y Cyngor drefniadau effeithiol mewn lle i reoli risgiau yn deillio o drais ac ymddygiad ymosodol a gweithwyr ar eu pen eu hunain - Mae gan weithwyr amgylchedd gwaith diogel</p>	1	Sicrhau fod asesiadau risg addas a digonol wedi eu cynnal gan ystyried grwpiau o staff a gweithgareddau, defnyddwyr gwasanaeth, disgyblion, ymwelwyr a'r amgylchedd y maent yn gweithredu ynddi <i>(Fel gofyn sylfaenol, rhaid i asesiadau risg nodi mesurau rheoli priodol yn cynnwys: osgoi'r risg, h.y. drwy newid y ffordd y mae pobl yn gweithio; mesurau rheoli corfforol, dyluniad a chynllun adeiladau, Teledu Cylch Cyfyng a systemau larwm/cyfathrebu; hyfforddiant; strategaethau ymateb a threfniadau a gweithdrefnau diogelwch lleol, yn arbennig ar gyfer gweithwyr ar eu pen eu hunain)</i>
	2	Os oes perygl y bydd unigolyn yn ymddwyn yn dreisgar/heriol, sicrhau fod asesiad unigol yn cael ei gwblhau a'i adolygu'n rheolaidd fel rhan o'r broses o gynllunio eu gofal/darparu'r gwasanaeth <i>(Fel gofyn sylfaenol, rhaid i'r asesiad ystyried cyflwr meddygol, emosiynol a chorfforol y person; effaith y cyflyrau meddygol neu effaith cymryd cyffuriau, alcohol neu feddyginiaethau; eu lefelau straen; a oes ganddynt hanes o ymddygiad heriol, treisgar neu ymosodol ac a ydynt yn ystyried bod eraill yn fygythiad)</i>

<p>- Nid yw gweithwyr yn derbyn digwyddiadau treisiol neu ymddygiad ymosodol fel rhan arferol o'r swydd</p>	3	<p>Dethol, darparu adnoddau a gweithredu system monitro gweithwyr ar eu pen eu hunain</p> <p><i>(Sicrhau fod offer a ddefnyddir fel mesur rheoli, er enghraifft, systemau larwm a dyfeisiau gweithio ar eu pen eu hunain, yn cael eu profi'n rheolaidd a'u cynnal)</i></p>
	4	<p>Dethol, darparu adnoddau a gweithredu system farcio ar gyfer personau y mae perygl iddynt fod yn dreisgar, gan roi sylw dyledus i gyfraith diogelu data</p>
	5	<p>Adolygu polisïau a gweithdrefnau yn gysylltiedig â Thrais ac Ymddygiad Ymosodol Cysylltiedig â Gwaith a Gweithwyr ar eu pen eu hunain</p> <p><i>(Yn cynnwys gweithio ar eu pen eu hunain, delio gyda phobl dreisgar, gweithdrefnau i reoli risgiau o ganlyniad i ymddygiad heriol, gweithdrefnau diogelwch, trefniadau cefnogi ar gyfer staff a threfniadau cysylltu gydag eraill, yn arbennig yr heddlu)</i></p>
	6	<p>Sicrhau fod polisïau a gweithdrefnau diwygiedig yn gysylltiedig â Thrais ac Ymddygiad Ymosodol Cysylltiedig â Gwaith yn cael eu cyfathrebu i bob gweithiwr <i>(Drwy Monitor, Y Ddolen, Porth Polisi – Clicio i Dderbyn)</i></p>
<p>vi) Straen Cysylltiedig â Gwaith</p> <p>Canlyniadau a ddymunir: - Mae gan y Cyngor drefniadau effeithiol mewn lle i reoli risgiau'n ymwneud â straen cysylltiedig â gwaith</p>	1	<p>Adolygu polisïau a gweithdrefnau straen cysylltiedig â gwaith presennol <i>(Sicrhau fod Swyddogaethau a chyfrifoldebau rheolwyr, staff a gwasanaethau cefnogi megis gwasanaeth iechyd galwedigaethol/cynghorwyr addas, yn cael eu diffinio'n glir)</i></p>
	2	<p>Sicrhau fod asesiadau risg addas a digonol yn cael eu cwblhau gan ddefnyddio dull Safonau Rheoli Straen Yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch (HSE). Nodi'r hyn sy'n achosi straen cysylltiedig â gwaith ('y ffactorau sy'n achosi straen')</p>
	3	<p>Gweithio gyda staff i ddatblygu cynlluniau gweithredu i leihau effaith 'y ffactorau sy'n achosi straen' a nodwyd. <i>(Dylai cynlluniau gweithredu: flaenoriaethau camau i leihau straen; rhoi sylw i bryderon gweithwyr; caniatáu arfarnu ac adolygu – i gynnwys gwybodaeth o'r arolwg staff a gynhaliwyd yn 2016/17)</i></p>
	4	<p>Sicrhau fod Rheolwyr yn gymwys i reoli'r risgiau sy'n deillio o Straen cysylltiedig â gwaith drwy ddarparu gwybodaeth, cyfarwyddyd a hyfforddiant digonol iddynt</p>